

TÜRKİYE
ESNAF VE SANATKARLARI KONFEDERASYONU
AB - DIŞ İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : 35002545-602.05-227/118
Konu : Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021)
II. Aşama Eylem Planı (2019-2021)

25.12.2019

BİRLİKLER VE FEDERASYONLAR 2019 118 SAYILI GENELGE

İlgi : a) Cumhurbaşkanlığı'nın 11.12.2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2019/28 sayılı Genelgesi
b) Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi II. Aşama Eylem Planı (2019-2021)

TC Cumhurbaşkanlığı'nın ilgide kayıtlı, ve ekte bir sureti sunulan 10.12.2019 tarih ve 2019/28 sayılı Genelgesi 11.12.2019 tarih ve 30975 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191211-13.pdf>)

Söz konusu Genelgede Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) II. Aşama Eylem Planının (2019-2021) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının resmi internet adresinde yayımlanacağı ve ilgili tüm paydaşlar tarafında uygulamaya konulacağı ifade edilmiştir.

İlgide kayıtlı ve ekte bir sureti sunulan II.Aşama Eylem Planı (2019-2021) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının resmi internet adresinde yayımlanmış olup (<https://ailevecalisma.gov.tr/media/30906/roman-vatandaslara-yonelik-ii-asama-eylem-pl.pdf>) Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince planın uygulanmasından sorumlu ilgili Bakanlıklar ve Kuruluşlara ihtiyaç duyulacak her türlü destek ve yardımın sağlanması konusunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Naci SULKALAR
Genel Sekreter

Bendevi PALANDÖKEN
Genel Başkan

EKLER: 1. 2019-28 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi.pdf
2. Roman Vatandaşlara Yönelik İkinci Aşama Eylem Planı.pdf

FEDERASYONLAR

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu
Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu
Türkiye Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Ağaç İşleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Kahveciler, Kiraathaneciler, Büfeciler Federasyonu
Türkiye Elektrik, Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Terziler, Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Berberler ve Kuaförler Federasyonu
Türkiye Berberler ve Kuaförler Federasyonu
Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu
Türkiye Umumî Ayakkabıcılar Federasyonu
Türkiye Firinciler Federasyonu
Türkiye Kasaplar, Besiciler Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Sebzeçiler, Meyveciler Seyyar Pazaracılar Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

ESNAF VE SANATKARLAR

ODALARI BİRLİKLERİ

• Adana • Adıyaman • Afyon • Ağrı • Amasya • Ankara • Antalya • Aydın • Balıkesir • Bilecik • Bingöl • Bitlis • Bolu • Burdur • Bursa • Çanakkale • Çankırı • Çorum • Denizli • Diyarbakır • Edirne • Elazığ • Erzincan • Erzurum • Eskişehir • Gaziantep • Giresun • Gümüşhane • Hakkari • Hatay • Isparta • Icel • İstanbul • İstanbul (Bil. Mad. Eşya) • İzmir • Kars • Kastamonu • Kayseri • Kırklareli • Kırşehir • Kocaeli • Konya • Kütahya • Malatya • Manisa • K. Maraş • Mardin • Giresun • Gümüşhane • Hakkari • Hatay • Isparta • Icel • İstanbul • İstanbul (Bil. Mad. Eşya) • İzmir • Kars • Kastamonu • Kayseri • Kırklareli • Kırşehir • Kocaeli • Konya • Kütahya • Malatya • Manisa • K. Maraş • Mardin • Muğla • Muş • Nevşehir • Niğde • Ordu • Rize • Sakarya • Samsun • Siirt • Sinop • Sivas • Tekirdağ • Tokat • Trabzon • Tunceli • Şanlıurfa • Uşak • Van • Yozgat • Zonguldak • Aksaray • Bayburt • Karaman • Kırkkale • Batman • Şırnak • Bartın • Ardahan • Iğdır • Yalova • Karabük • Kilis • Osmaniye • Düzce

TESK, yöneticileri en alt birimden itibaren yargı gözetiminde yapılan demokratik seçimlerle işbaşına gelen bağımsız 13 mesleki Federasyon, 82 Birlik, 3008 Oda, 491 meslek dalıyla ülke düzeyinde ve yaklaşık iki milyon üyeye sahip en büyük sivil toplum kuruluşudur.

TESK; Avrupa Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (UEAPME-Brüsel - Belçika) Uluslararası Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (IACME-Cenevre-İsviçre), üyesidir. Türkiye Arastırma ve İstatistik Kuruluşları Kamu - Özel Kesim Ortaklığı Brüksel Ofisi (TURBO-ppp) kurucularındandır.

CONFEDERATION OF TURKISH CRAFTSMEN AND TRADESMEN • KONFEDERATION DES TÜRBUSCHEN HANDWERKS UND KLEINGEWERBES • CONFÉDÉRATION DES ARTISANS ET DES COMMERÇANTS DE TURQUIE

Tunus Caddesi No: 4 06680 Bakanlıklar/ANKARA info@tesk.org.tr www.tesk.org.tr tesk.evrak@hs01.kep.tr
Tel: 0312 418 32 69 Faks: 0312 425 75 26 Bilgi için: elifbayram@tesk.org.tr
fca6cda9beb54b559de1f71953ada2a6

GENELGE

Cumhurbaşkanlığından:

Konu: Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji
Belgesi II. Aşama Eylem Planı

GENELGE

2019/28

Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) II. Aşama Eylem Planı (2019-2021) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının resmî internet adresinde yayımlanacak ve ilgili tüm paydaşlar tarafından uygulamaya konulacaktır.

Mezkûr Eylem Planının uygulanmasında ilgili bakanlıklar ile kurum ve kuruluşlarca azami gayret gösterilecek, ihtiyaç duyulacak her türlü destek ve yardım sağlanacaktır. Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

10 Aralık 2019

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

**ROMAN VATANDAŞLARA YÖNELİK
STRATEJİ BELGESİ (2016-2021)
II. AŞAMA EYLEM PLANI (2019-2021)**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında eğitim ve öğrenim hakkı, çalışma ve sözleşme hürriyeti, sağlık hizmetlerine, konut olanaklarına ve sosyal güvenliğe erişim hakkı güvence altına alınmış ve temel kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri benimsenmiştir. Ancak uygulamada Roman vatandaşların eğitim, sağlık, istihdam, barınma ve sosyal hizmetler gibi hizmetlere erişim konusunda bazı sorunlar yaşadıkları gözlenmektedir. Bu nedenle 10 Aralık 2015 tarihinde açıklanan 64. Hükümet 2016 Yılı Eylem Planı'nda da "Temel Haklar ve Hürriyetler" başlığı altında "Roman vatandaşların sorunlarının çözümüne yönelik daha önce atılmış adımlar değerlendirilerek yeni çalışmalar başlatılacak" eylemine yer verilmiştir.

Bu doğrultuda Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi ve I. Aşama Eylem Planı; mülga Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) katkılarıyla, Roman vatandaşların yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Roman vatandaşların hem kısa hem de uzun vadede sosyoekonomik durumlarının iyileştirilmesinde eğitim, sağlık, barınma, istihdam ve sosyal hizmetler ön plana çıkan temel kamu hizmetleridir. Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planı bu başlıklara ilişkin amaç, hedef ve eylemler içermektedir.

Bu çalışmalar sonucunda Yüksek Planlama Kurulu tarafından onaylanan Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) ile I. Aşama Eylem Planı (2016-2018) Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. 2018 yılı I. Aşama Eylem Planının uygulama süresinin son yılı olduğu için İzleme ve Değerlendirme Kurulu Alt Çalışma Grubu tarafından, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Mart 2018 tarihinden itibaren II. Aşama Eylem Planı hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Hazırlanan II. Aşama Eylem Planının taslağı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tüm sorumlu ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve STK'ların katkı ve görüşlerinin alınmasından ardından nihai halini almıştır.

II. Aşama Eylem Planı (2019-2021); eğitim, istihdam, barınma, sağlık ve sosyal hizmetler ile sosyal yardımın yanı sıra izleme ve değerlendirme alanlarını kapsamaktadır. Plan, güncel ihtiyaçlara ve bütçe imkânlarına uygun olarak, sorumlu ve ilgili bakanlık ve kuruluşlarca hayata geçirilecek faaliyetleri ve görevleri tanımlamaktadır. Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) temelinde hazırlanan eylemler, sorumlu/ilgili bakanlık ve kurumların temsilcilerinin görüş ve deneyimlerini yansıtmaktadır.

Öncelik Alanı: EĞİTİM

STK'lar ve kamu kurumlarının temsilcileri tarafından düzenlenen Roman mahallelerine yönelik izleme ziyaretleri ve aynı bölgelerde yapılan alan araştırması çalışmaları sonucunda, Roman vatandaşların yoğun olarak bulunduğu yerlerde yaşayan çocukların eğitim olanaklarından yeteri kadar yararlanamadıkları, eğitime erişimlerinin sınırlı olduğu ve okul bırakma ve devamsızlık oranlarının dikkate değer bir şekilde yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Eğitim faaliyetlerine yeterli düzeyde katılmayan ve okulla yakın ilişkiler kuramayan Roman çocuklar, sosyalleşememekte ve daha sonra işgücü piyasasına girme konusunda çok sınırlı fırsatlara sahip olabilmektedir. Bu husus yoksulluk döngüsünü tetikleyen ana sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların okulu bırakmasının ve devamsızlık oranlarının yüksek olmasının en önemli nedenlerinden biri, ebeveynlerinin karşılaştıkları sosyal ve ekonomik zorluklardır. Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerdeki aileler, genellikle çocuklarının eğitimini oldukça uzun ve belirsiz bir yatırım olarak görmektedirler.

Türkiye'de okula kayıt, Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS) üzerinden ikamete dayalı bir şekilde ve otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Öğrenciler bu sisteme göre ikametgâhlarına en yakın okula kayıt edilmektedir. Öğrencilerin sınıflar arası dağılımı, genellikle okul idarelerinin kararlarına ve daha çok akademik başarı düzeyine dayanmaktadır. Mevzuat gereği okullarda öğrenci dağılımında ayrımcılık yapılması mümkün değildir.

Nihayetinde, Roman çocuklar aileleri eğitim masraflarını karşılayamadığı ve çalışıp ailelerine maddi destek vermek zorunda kaldığı için eğitimlerine devam edememektedir. Yapılan devamsızlık izleme raporlarında da devamsızlığa en çok ekonomik, sosyal ve kültürel etmenlerin neden olduğu görülmektedir.

STRATEJİK AMAÇ:

Tüm Roman çocuklar için eğitimde eşit fırsatlara ve kaliteli eğitim hizmetlerine erişiminin ve Roman gençlerin en az zorunlu eğitimlerini başarıyla tamamlamalarının sağlanması.

STRATEJİK HEDEFLER/HEDEFLER:

- Zorunlu eğitimin tüm aşamalarında okulu erken terk etme ve devamsızlık şeklinde kendini gösteren eğitimden kopuşlar engellenecek ve daha önce çeşitli nedenlerle eğitimi yarıda bırakmak zorunda kalmış kişilerin – gençler öncelikli olmak üzere eğitimlerine devam etmeleri sağlanacaktır.
- Roman ailelerin eğitimin sosyal ve ekonomik faydaları ile eğitime yönelik sosyal yardımlara dair bilgi düzeyleri artırılabilecektir.
- Roman veli ve öğrencilerin, okul, öğretmen ve akranları ile sosyal bağları güçlendirilecektir.

Eylem/Program:	1. Roman Aileleri Eğitimin Önemi ve İlgili Süreçler Hakkında Bilgilendirmek ve Roman Ailelerin Bu Konudaki Farkındalıklarını Artırmak
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü) Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman ailelerin eğitimin önemi ve ilgili süreçler hakkında bilgilendirilmesi ve Roman ailelerin bu konudaki farkındalıklarının artırılması.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Okul öncesi eğitim, temel eğitim, üst öğrenim kurumları ve eğitim intibakı konusunda farkındalığı artırma faaliyetleri yapılacaktır. Ebeveynlerde toplantılar yapılması, ebeveynlerin rol modellerle iletişime geçmesini sağlanması, toplumsal kampanyalar geliştirilmesi, okul etkinlikleri düzenlenmesi, ebeveynlerin 8 Nisan Dünya Romanlar Günü gibi önemli etkinliklere ve okul etkinliklerine katılımının sağlanması gibi aktiviteler yapılacaktır. Sivil toplum kuruluşları ve okul-aile birlikleri katılımıyla etkinlikler düzenlenecek ve Roman öğrencilerin velilerinin de bu etkinliklere dâhil edilmesi sağlanacaktır. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ebeveynlerin eğitime erişim ve eğitime devam etme konusunda çocuklarını desteklemesi sağlanacaktır. <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Uzaktan Eğitim Merkezleri, STK'lar, İşçileri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yerel Yönetimler, İlgili Kurum ve Kuruluşlar</p> <p>Kısa açıklama: Temel eğitime erişim ve okul devamlılığının güvence altına alınabilmesi için; araştırma verileri, değerlendirmeler ve başarı hikâyeleri kullanılarak öncelikle ebeveynlerin eğitimin önemi konusunda farkındalıklarının artırılması gerekmektedir. Ancak bu şekilde öğrencilerin eğitim ortamlarının geliştirilmesi ve ebeveynlerin eğitimin kişisel ve sosyal gelişimdeki rolüne dair derinlemesine bilgi sahibi olması mümkün olabilecektir. Bir çocuğun okula mezun olması ve ilerleyiş, evdeki ve okuldaki eğitim ortamıyla yakından ilişkilidir. Diplomanın sadece iş yerine sunulmak üzere kullanılan bir araç olmadığı, buna ek olarak bireysel, sosyal becerilerin geliştirilmesi açısından önem taşıdığı ve kişisel gelişime doğrudan destek verdiği konusunda ebeveynlere farkındalık kazandırılmalıdır. Ebeveynlerin, çocuklarının eğitiminin devamlılığında önemli bir rol oynadıklarını fark etmelerini sağlayacak eylemler hayata geçirilmelidir. Bu doğrultuda öncelikle ebeveynlerin bakış açılarını değiştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.</p>

Eylem/Program:	2. Roman Çocukların Temel Eğitime Devamlılarının Sağlanması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Milli Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman çocukların okula devamlılarının sağlanması.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Devamsızlık oranının yüksek olduğu illerde, bu durumun nedenleri belirlenecek ve çözüm önerileri geliştirilecektir. Devamsızlık oranlarının yüksek olduğu illerde İl/İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ve okul yönetimlerince çözümlerin geliştirilmesi teşvik edilecektir. Bu çözüm önerilerine yönelik olarak koordinasyon, bilgilendirme, farkındalık geliştirme çalışmaları vb. çalışmalar yapılacaktır. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Devamsızlığa yol açan faktörler belirlenecek ve il düzeyinde çözüm önerileri geliştirilecektir. İl düzeyinde sürekli iyileştirme için önerilen çözümler, uygulamaya konulacak ve okula devam oranları artırılabilecektir. <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar) : STK'lar, İşçileri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve yerel yönetimler</p> <p>Kısa açıklama: Her bir ilin veya bölgenin coğrafi ve yaşam koşulları farklı olduğundan, Roman öğrencilerin eğitime devamlı sağlamak için öncelikle yerel düzeydeki engelleri tespit etmek gerekmektedir. Bir bölgedeki öğrencilerin bir başka bölgedeki öğrencilere göre farklı nedenlerle eğitimlerine devam edememeleri anlaşılabilir bir durumdur. Devamsızlık sorunu yaşayan öğrencilerin çoğunun ekonomik ve sosyal sıkıntı yaşamaması sorunu ortak görülmese de bu sorunun altında farklı nedenler olduğu görülmektedir. Bu nedenle, gözlemlenen gerçek sorunların güçlü özellikler ve avantajlar haline getirilmesi için her bir ilin ya da bölgenin iyi tanımlanmış, gerçekçi ve yerel çözüm önerilerine sahip olması gerekmektedir. Bu çözüm önerilerinin eğitim sistemine uygulanmasını yani sıra ilerlemenin sürekli gözlenmesi de bölgenin mevcut özelliklerine uygun olarak gerçekleştirilmelidir.</p>

Eylem/Program:	3. Roman Çocuklara Sosyal, Psikolojik ve Akademik Destek Sağlanması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Millî Eğitim Bakanlığı (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	• Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	Hedef: Roman çocuklara sosyal, psikolojik ve akademik destek sağlanması. Eylemler: • Eğitimde temel beceri düzeyinin altında bulunan Roman çocuklara çeşitli telif ve yetiştirme programları uygulanacaktır. • Sosyal aktivitelere katılımın sağlanması amacıyla destek verilecektir. Beklenen sonuçlar: • Öğrencilerin eğitim alanındaki gelişimi gözlenecektir. Akademik başarının artırılması. • Sosyal aktivitelere katılım önemli ölçüde artırılabacaktır. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Uzaktan Eğitim Merkezleri, STK'lar, İşçileri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve yerel yönetimler. Kısa açıklama: Her bir öğrencinin zihinsel, sosyal ve psikolojik gelişim düzeyi, çeşitli nedenlerden dolayı akranlarının gelişim düzeyinden farklıdır. Söz konusu fark, sınıftaki aktivitelerde daha fazla görünür olmaktadır. Eğer fark artarsa, bu durum akranlarına göre düşük performans gösteren çocuklar açısından motivasyon kaybı ve okula devam oranlarında düşüş olarak sonuçlanacaktır. Öğrenciler, okulda kendilerini daha iyi hissetmeleri için tamamlayıcı eğitim desteği almalıdırlar. Her bir öğrencinin bireysel özellikleri farklı olduğundan bireye özel tamamlayıcı aktivitelere ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca çocuk ve gençlerin yerel yönetimlerin vermiş olduğu ücretsiz spor, müzik ve beceri kurslarına yönlendirilmesi ve bu hizmetlerden daha fazla faydalanmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin motivasyonunun artırılması okula devam oranlarını ve başarı oranlarını dikkate değer bir biçimde artıracaktır.

Öncelik Alanı: İSTİHDAM

Roman toplumunda yoksulluk döngüsünü tetikleyen en önemli faktörler, Roman vatandaşların işgücü piyasası erişiminin kısıtlı olması ve istihdam edilebilirlik düzeylerinin düşük olmasıdır. Roman vatandaşlar genellikle sosyal güvenceye sahip olmaksızın çalışmaktadır. Bunun altında yatan neden, eğitim düzeylerinin düşük olması ve mesleki eğitime erişiminin sınırlı olmasıdır.

20. yüzyılın ikinci yarısında başlayan ve 1980'lerde zirveye ulaşan kırsal alanlardan kentlere göç, kentsel yoksulluğu artırmış ve her şeyden önce eğitim ve istihdam gibi temel haklardan yeterince yararlanamayan önemli bir kitle ortaya çıkarmıştır. Şehirlerde hâlihazırda sağlıksız ve zorlu koşullar altında yaşayan Roman vatandaşlar işgücü piyasasına erişim konusunda büyük zorluklar yaşayan toplulukların başında gelmektedir.

Ayrıca, Zanaatkarlıkla geçimini sağlayan Roman vatandaşların ürünlerinin geniş pazarlara ulaştırılmasının teşvik edilmesi ihtiyacı mevcuttur. Roman vatandaşların kentsel dönüşüm projeleri nedeniyle yıllardır yaşadıkları muhitlerinden ayrılması, istihdam sorunları ile birleştiğinde Roman vatandaşların hayatlarını daha da zor hale getirmektedir. Öte yandan, Roman vatandaşlar güvencesiz işlerde çalışırken, elde ettikleri gelir düzenli değildir ve ailenin ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktır. Bu durumun sürekli bir yoksulluğa neden olmasından dolayı, yetişkinler ve ebeveynler, geleceğe dair endişeye kapılmaktadırlar. Roman vatandaşların çoğu toplumun diğer kesimlerinden ayrılmış mahallelerde yaşadıkları için kentsel dönüşüm için uygulanan metotlar çoğunlukla bu vatandaşların ihtiyaçlarına cevap verememektedir. Roman vatandaşların bu şekilde şehir merkezlerinden uzaklaşması istihdam garantili mesleki eğitimlere katılmalarını ve iş yerlerine ulaşmalarını daha da zor hale getirmektedir.

STRATEJİK AMAÇ:

Roman vatandaşların işgücü piyasasına girişlerinin kolaylaştırılması, nitelikli ve güvenceli işlerde istihdamlarının artırılması.

STRATEJİK HEDEF/HEDEFLER:

- Roman vatandaşların işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere kavuşturulması sağlanacaktır.
- Mesleki niteliklerin ve becerilerin geliştirilmesi ve işgücü piyasasında eşit fırsatların sağlanması amacıyla işverenler, sivil toplum ve ilgili tüm paydaşlar arasında işbirliği geliştirilecektir.
- Girişimciliğin teşvik edilmesi amacıyla girişimcilik eğitimi programları ve mikro-kredi gibi finansal araçlar yoluyla destek verilmesi ve daha fazla iş yeri açılması sağlanacaktır.
- Çocuk işçiliğini önlemek ve çocukları/gençleri eğitime ve bilgilerine, kabiliyetlerini geliştirecek etkinliklere yönlendirmek üzere gerekli tedbirler alınacaktır.

Eylem/Program:	4. Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) Faaliyetleri ile İlgili Bilgilendirme Yapılması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Romanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme yapılması.</p> <p>Eylemler:</p> <p>12-500 katılımcının yer alacağı bilgilendirme toplantıları düzenlenecek ve İş Arama Becerileri Eğitimi verilecektir.</p> <p>Beklenen sonuçlar:</p> <p>Her yıl en az 20 etkinlik ve toplantı düzenlenecektir.</p> <p>İŞKUR tarafından düzenlenen bu etkinliklere en az 12.500 kişinin katılımı sağlanacaktır. (2019 22 ii; Hedef grup: Toplam 4000 yararlanıcı; 2020 22 ii; Hedef grup: Toplam 4000 yararlanıcı)</p> <p>Yer:</p> <p>Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar):</p> <p>STK'lar, İşçileri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar, Yerel Yönetimler</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelere yapılan ziyaretler sırasında, Roman vatandaşlar arasında okuma yazma bilmeyen kişilerin olduğu ve aynı zamanda gençlerin İŞKUR'un istihdamla ilgili faaliyet ve hizmetlerinden haberdar olmadıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca, bu kişilerin iş bulmak amacıyla genel olarak eş, dost, akraba ilişkileri gibi gayri resmi yollara başvurdukları, ancak İŞKUR'un sunduğu fırsat ve hizmetlerden haberdar olmadıkları tespit edilmiştir.</p> <p>Bu nedenle Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde toplantılar ve seminerler düzenlenerek İŞKUR'un sunduğu İşbaşı Eğitim Programları, Mesleki Eğitim Kursları, Toplum Yararına Programları vb. hizmetlerden haberdar edilmesi planlanmaktadır. Bununla birlikte Roman vatandaşların işgücü piyasasına daha kısa zamanda grebilmeleri ve daha kalıcı olmaları için İş Arama Becerileri Eğitimleri düzenlenecektir.</p>

Eylem/Program:	5. Roman Vatandaşların Girişimcilik Eğitim Programlarından Daha Fazla Yararlanmasını Sağlanması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu,
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşların girişimcilik bilgisi ve anlayışı hakkındaki kapasitesinin artırılması.</p> <p>Eylemler:</p> <p>Sivil toplum kuruluşlarının organizasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde girişimcilik eğitim programları organize edilecektir.</p> <p>Beklenen sonuçlar:</p> <p>En az 1.000 kişi girişimcilik eğitimlerinden yararlandırılacaktır.</p> <p>Yer:</p> <p>Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar):</p> <p>STK'lar, İşçileri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İlgili Kurum ve Kuruluşlar, KOSGEB</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Roman vatandaşlar arasındaki istihdam oranlarının ülke ortalamasının çok altında olduğu bilinmektedir. Bu açığı kapatmak için, iş oryantasyonu ve kurs faaliyetleri yürütülmektedir. Bununla birlikte, Roman vatandaşlar herhangi bir işe girme çabasından önce çeşitli destek mekanizmaları aracılığıyla kendi işlerini kurmak için çaba sarf etmektedir. Bu bağlamda, Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde işgücü piyasasına girişlerini ve Roman vatandaşlar arasındaki girişimci sayısını artırmak amacıyla girişimcilik eğitim programlarının ilgili sivil toplum kuruluşlarının organizasyonu ile ve kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içerisinde İŞKUR tarafından açılması amaçlanmaktadır.</p> <p>Sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar Roman zanaatkarların ürünlerinin pazarlarında düşüş yaşadığının bilincindedir. Bu nedenle zanaatkarların ürünlerini piyasaya yeniden sunmak için çaba sarf edilecek ve Roman vatandaşların işgücü piyasasına uyumunu sağlamak ve fonksiyonel pazarlarına stratejileri oluşturmak için birlikte çalışılacaktır.</p>

Eylem/Program:	6. Roman Vatandaşların İstihdam Edilebilirliklerini Artırmaya Yönelik Olarak Mesleki Eğitim Kurslarının Düzenlenmesi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Türkiye İş Kurumu
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> • Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşların istihdam edilebilirliklerini artırmaya yönelik olarak mesleki eğitim kurslarının düzenlenmesi.</p> <p>Eylemler:</p> <p>Mesleki eğitim kursları aracılığıyla Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki vatandaşların istihdam edilebilirliklerinin artırılması sağlanacaktır.</p> <p>Beklenen sonuçlar:</p> <p>En az 3.000 kişi mesleki eğitim kurslarından faydalandırılacaktır.</p> <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): STK'lar ve Yerel Yönetimler, Ticaret ve Sanayi Odaları, Meslek Birlikleri</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Çok az sayıda Roman vatandaşı, sigortalı ve iş sözleşmeli olarak sürekli işlerde çalışmaktadır. İstihdam edilen Roman vatandaşların büyük çoğunluğu, kayıt dışı ekonomideki düşük ücretli geçici süreli işlerde ve çoğu zaman da zor koşullar altında çalışmaktadır. Bu fiziksel işlerin çoğu, mesleki bilgi ya da diploma gerektirmeyen işlerden oluşmaktadır. Bu durum, Roman vatandaşların kayıtlı olarak çalışmasını engellemektedir. Bu bağlamda, Roman vatandaşların istihdam edilebilirliğini artırmak için onların mesleki yetenekleri ve yeterlikleri geliştirilecek ve istihdam garantili kurslara yönlendirilecektir. Kursların başarıyla tamamlanan kursiyerler, ekonomideki yeni sektörlerle girmeye ve gelecekte için istihdam alanlarında yer edinmeye davet edileceklerdir.</p>

Eylem/Program:	7. Roman Vatandaşların İstihdamını Artırmaya Yönelik Farkındalık Faaliyetleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, (Çalışma Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> • Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşların istihdamını artırmaya yönelik farkındalık faaliyetleri gerçekleştirilmesi.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roman vatandaşların istihdamına ilişkin sorunların ele alınacağı yerel ve merkezi çalıştaylar düzenlenecektir. • 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nde Roman vatandaşlara yönelik program düzenlenecektir. • Konya ilişkin farkındalık artırma amacıyla afiş, broşür gibi görünürlük materyalleri basılıp dağıtılacaktır. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roman vatandaşların istihdamına katılımında ve devamında yaşadığı temel sorunlar tespit edilecektir. Yerel çalıştay çıktıların merkezi çalıştayda katılımcılarla paylaşılmasıyla politika yapıcıların Roman vatandaşların istihdamındaki durumu ve ihtiyaçları konusundaki farkındalıkları artırılmış olacaktır. • Kamuyunda Roman vatandaşlara ilişkin farkındalık artırılacaktır. Yapılan etkinliklerle en az 500 kişiye erişim sağlanacaktır. Katılımcı taraflar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlanacaktır. • Roman vatandaşların istihdamına ilişkin önyargıların ortadan kaldırılmasına katkı sağlanacaktır. <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşları, STK'lar</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı belirlenen 3 veya 4 ilde Roman vatandaşların da katılımıyla düzenlenecek çalıştaylar ile yereldeki sorunlar belirlenecek ve yerel çalıştay çıktıları merkezi bir çalıştayla ilgili taraflarla paylaşılacaktır. Bu sayede yerelde yaşanan sorunların gerçekçi bir şekilde belirlenmesi ve merkezde katıcı çözümler bulunması hedeflenmektedir.</p> <p>Dünya Romanlar Günü'nde gerçekleştirilecek faaliyetler ile kamuoyunda Roman vatandaşlar ve sorunları hakkında bir farkındalık oluşturulması, ilgili taraflar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması hedeflenmektedir.</p>

Öncelik Alanı: BARINMA

STRATEJİK AMAÇ:

Dezavantajlı bölgelerde yeterli barınma olanaklarına erişimin ve sağlıklı, yaşanabilir bir fiziksel çevre, gerekli altyapı hizmetleri ve ulaşım olanakları gözetilerek yararlanıcıların taleplerine ve sosyal yaşamlarına uygun barınma olanaklarının sağlanması.

STRATEJİK HEDEFLER:

- İyileştirilebilir durumdaki konutlar belirlenerek bu konutların koşulları iyileştirilecektir.
- Sağlıklı bir çevrede, kötü koşullarda ve yetersiz özelliklere sahip konutlarda ya da geçici konutlarda ikamet eden gruplara sosyal konut ve yaşanabilir bir çevre sağlanacaktır.
- Sosyal konut projelerinin ya da kentsel dönüşüm projelerinin; yararlanıcıların maddi olanakları, işleri (geçimne yolları), çocukların eğitim durumları, ulaşım sorunları ve diğer muhtemel sorunları dikkate alarak ve ilgili sorunlar çözülerek uygulanması için gerekli olan hizmetler sağlanacak ve bu amaçla idari/yasal düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

Eylem/Program:	8. Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerdeki Barınma İhtiyaçları için Analiz Çalışmaları Yapılması Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> • Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	Hedef: Romanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki barınma ihtiyaçları için analizler yapılması ve raporlanması. Eylem <ul style="list-style-type: none"> • Onarım ve yeniden yapılandırma konusunda yüksek desteğe ihtiyaç duyan 3 ilde Romanların yoğun olarak yaşadığı mahalleleri tespit edilecektir. • Bir saha araştırması ve analizi yapılacaktır. Beklenen sonuçlar: 3 ilde her ilin her mahallesi için inşaat ya da onarım seviyesini gösteren bir ihtiyaç haritası hazırlanacaktır. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı 3 İl Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Sağlık Bakanlığı ve STK'lar Kısa açıklama: Alanda yapılan inceleme ve gözlemler sonucunda bazı Roman mahallelerinin fiziki olarak iyi durumda olmadığı anlaşılmaktadır. Barınma koşulları, bireylerin sağlık durumunun yanı sıra çocukların eğitim olanaklarını ve gelecek beklentilerini de doğrudan etkilemektedir. İzolasyonu yapılmamış ve rüzgâr, kar veya yağmurun kolaylıkla nüfuz ettiği konutlarda yaşayan insanlar çeşitli problemlerle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu gözlemler ve tespitler çerçevesinde öncelikle hangi bölgede nasıl ve ne boyutta bir onarım ya da inşaatla ihtiyaç bulunduğu tespit edilmesi gerekmektedir. Onarım, inşaat ya da kentsel dönüşüm planlaması yapılabilmek için ihtiyaç analizi bir ön koşul olarak değerlendirilmektedir.

Eylem/Program:	9. Roman Vatandaşlar için Konut Desteği
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanımı:	<p>Hâlihazırda Ev Onarımı Yardımları kapsamında azami 15.000-TL, Ev Yapımı Yardımları kapsamında azami 25.000-TL olarak uygulanan Barınma Yardımlarının daha etkin uygulanması ve daha fazla Roman vatandaşın bu yardımlardan faydalanmasının sağlanması.</p> <p>Eylem</p> <ul style="list-style-type: none"> Roman vatandaşların barınma yardımı (ev onarımı yardımları ve ev yapımı yardımları) başvurusu yapma ve kullanma kapasitesinin artırılması için farkındalık ve bilgilendirme faaliyetleri yapılacaktır. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Barınma yardımları 2021 yılında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde başvuru yapma ve kullanım kapasitesinin artırılması suretiyle daha etkin kullanılmasına başlanacaktır. Roman vatandaşların barınma yardımı (ev onarımı yardımları ve ev yapımı yardımları) başvurusu yapma ve kullanma kapasitesi artırılabilecektir. <p>Yer:</p> <p>Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar):</p> <p>Yerel Yönetimler, Valilikler, Kaymakamlıklar, STK'lar</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Ülkemizde, ihtiyacı olan ailelere konut yapımı için 25.000 TL, onarım içinse 15.000-TL tutarında maddi yardım sağlanmaktadır. Bu miktarın gerçek ihtiyacı yeterince karşılayamadığı düşünülmektedir.</p> <p>Özellikle zor şartlar altında yaşayanların ve evlerini onarma ya da daha iyi bir yere taşınma konusunda kısıtlı imkânlarla sahip olanların barınma durumlarını güvence altına almak için Barınma yardımları, asgari yeterli yaşam koşullarına sahip mekânlarda yaşanmasına yardımcı olabilecektir.</p>

Öncelik Alanı: SAĞLIK

Romanlar, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadır. Roman vatandaşların genel topluma kıyaslandığında, sağlık okuryazarlığının düşük olduğu ve sağlık hizmetlerine erişimde sorun yaşadıkları bilinmektedir. Yapılan çalışmalar, Roman vatandaşların genel olarak kötü barınma ve çevre koşullarında yaşadığı, erken yaş ölümleri, sakatlık, ana-çocuk sağlığı, buluşıcı hastalıklar, tütün ve madde bağımlılığı başta olmak üzere temel sağlık konularında ciddi sorunlar yaşadığını göstermektedir.

Ülkemizde halk sağlığı hizmetleri "Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü" tarafından yürütülmekte olup bu hizmetler il düzeyinde il-iççe sağlık müdürlükleri, aile sağlığı merkezleri (ASM), toplum sağlığı merkezleri (TSM) ve bağıl birimler (Sağlıklı Hayat Merkezleri vd.) tarafından verilmektedir. Aile sağlığı merkezi bireye, diğer kurum/kuruluşlar topluma yönelik sağlık hizmeti vermektedir. 2005 yılında pilot uygulama ile başlatılan ve 2010 yılı itibarı ile ülke genelinde uygulanmakta olan aile hekimliği uygulaması kapsamında tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının bir aile hekimine kayıtlı olarak hizmet alması, sürekli ikamet ettiği bölgeden uzakta kalacak kişiler ve geçici süre ile Türkiye'de ikamet edecek kişilerin kendisine yakın konumdaki bir aile hekiminden misafir hasta kapsamında hizmet alması söz konusudur. Mevcut durumda TÜİK verilerine göre aile hekimine kayıtlılık oranı %98,25'tir. Her vatandaş ve aile hekimliği hizmetlerinden yararlanmak üzere herhangi bir aile hekimine başvuran diğer kişiler, sosyal güvenceleri olmasa bile aile hekimliği hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanmaktadır.

Aile hekimliği uygulamasında, sabit ikametgâhi olmayan Roman vatandaşlar da aile hekimliklerine başvurarak misafir hasta uygulaması kapsamında hizmet alabilmektedir. Buna ek olarak, mobil sağlık hizmeti modeli vastasıyla sağlık hizmetlerine erişimde zorluk çeken vatandaşlara, toplum sağlığı merkezleri aracılığıyla sağlık hizmetleri sunulmaktadır. Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Alanlarda Sosyal İçerme Desteği Operasyonu için Teknik Yardım Projesi kapsamında yapılan sağlık alanı ihtiyaç analizi araştırması sonuçlarına göre çalışmaya katılan Roman vatandaşların, aile hekimini tanıma yüzdesi %84,6, sağlık güvencesine sahip olma durumu %94,4'tür.

Bu eylem planı ile özellikle Roman vatandaşlarımızın yaşadığı sağlık sorunlarının en aza indirilmesi ve özellikle Romanların yoğun olarak yaşadığı illerde sağlık okuryazarlığının ve hizmetlerine erişimlerinin artırılması ile tütünle ve uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele edilmesinin geliştirilmesine yönelik aşağıdaki faaliyetler planlanmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ:

Roman vatandaşların sağlık hizmetlerinden daha etkin faydalanmalarının sağlanması.

STRATEJİK HEDEFLER:

- Roman vatandaşların hâlihazırda sunulan sağlık hizmetleri konusunda farkındalık düzeyi artırılacaktır.
- Roman vatandaşların anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinden faydalanma, buluşıcı ve salgın hastalıklarla mücadele, buluşıcı olmayan (kronik) hastalıklardan korunma, erken teşhis ve aktarıcı ilaç kullanımı, tütün ve madde bağımlılığının zararları gibi konularda bilgi düzeyleri artırılacaktır.
- Roman vatandaşların genel sağlık okuryazarlık düzeylerinin artırılması sağlanacaktır.

Eylem/Program:	10. Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Sağlık Hizmetleri Sunma Modelinin Geliştirilmesi ve Güçlendirilmesi
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Sağlık Bakanlığı, (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinden daha etkin ve etkili faydalanmasını sağlanması ve hizmet sunucularının kapasitelerinin geliştirilmesi.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Roman mahallelerindeki aile sağlığı merkezleri ve mobil hizmetlerin kapasiteleri geliştirilecektir. Personel eğitimleri yapılacaktır. Lojistik destek sunulacaktır (araç, materyal, vb.). <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> 44 sağlık çalışanına eğitici eğitimi ve toplam 1000 sağlık çalışanına hizmet içi eğitim verilecektir. Her il için en az 1 adet mobil sağlık hizmeti aracı (personel, araç ve lojistik malzemesi ile birlikte) temin edilecektir. 110 Aile Sağlığı Merkezine lojistik destek verilecektir. <p>(2019 - 44 sağlık çalışanı eğitici eğitimi; mobil sağlık hizmetleri ve lojistik destek; 2020 - 500 sağlık çalışanı eğitimi; mobil sağlık hizmetleri ve lojistik destek; 2021 - 500 sağlık çalışanı eğitimi; mobil sağlık hizmetleri ve lojistik destek)</p> <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Yerel Yönetimler, Vâlilikler, Kaymakamlıklar, STK'lar.</p> <p>Kısa açıklama: Bu eylem ile Roman vatandaşların sağlık hizmetlerine erişiminin artırılması ve hizmet sunucu kapasitesinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. -Birinci faaliyet olarak, Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı yerlerde sağlık hizmetleri sunan aile hekimleri ve diğer sağlık personeli için hizmet içi eğitimler planlanmaktadır. İlk olarak eğitici eğitimi gerçekleştirilecektir. Eğitimci ise, hedef gruba yer alan sağlık çalışanlarına hizmet içi eğitimler düzenleyecektir. Planlanan eğitimlerde, dezavantajlı gruplara sunulan sağlık hizmetlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar ile ayrımcılıkla mücadele konularına öncelik verilecektir. Sağlık çalışanlarının ayrımcılıkla mücadele hakkındaki farkındalıklarının artırılması kapsamında, Aile, Çalışma</p>

ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve il teşkilatları ile işbirliği gerçekleştirilecektir.
-İkinci faaliyet olarak, sağlık hizmetlerine erişimi kısıtlı olan kişilere/toplumlara yerinde sağlık hizmetleri sunumunu sağlayan "mobil sağlık hizmeti modelinin" illerdeki kapasitesinin geliştirilmesi planlanmaktadır. Mobil sağlık hizmetleri kapsamında politiklik hizmetleri ve aşılama, kanser, kadın ve çocuk sağlığı hizmetleri gibi temel sağlık hizmetleri sunulacaktır. Mobil sağlık hizmetleri için personel, araç ve lojistik destek tam olarak sağlanacaktır.
-Üçüncü faaliyet olarak, Roman vatandaşlarının yoğun yaşadığı yerlerde hizmet veren aile sağlığı merkezlerinin lojistik ve materyal bakımından kapasitelerinin güçlendirilmesi planlanmaktadır. Halk sağlığı hizmetlerinde kullanılan tüm broşür, atış vd. materyal bu merkezlere temin edilecektir.

Eylem/Program:	11. Roman Vatandaşların Sağlık Okuryazarlığının Artırılması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Sağlık Bakanlığı, (Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar
Kısa tanımı:	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığının artırılması.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> STK temsilcileriyle görüşülerek eğitim ihtiyaçları tespit edilecek ve belirlenen konularda halk eğitimleri gerçekleştirilecektir. Materyal geliştirilecek ve dağıtımı sağlanacaktır. Saha/hane ziyaretleri yapılacaktır. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> 10.000 Roman vatandaşa eğitim verilecektir. 10 farklı alanda materyal geliştirilecek/güncellenecek ve 10.000 materyal dağıtımı sağlanacaktır. 1.000 saha/hane ziyareti yapılacaktır. <p>(2019 - 2000 yararlanıcı eğitimi; 2.000 materyal dağıtımı; 200 saha/hane ziyareti; 2020 - 4000 yararlanıcı eğitimi; 4.000 materyal dağıtımı; 400 saha/hane ziyareti; 2021 - 4000 yararlanıcı eğitimi; 4.000 materyal dağıtımı; 400 saha/hane ziyareti)</p> <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Yerel Yönetimler, Vailikler, Kaymakamlıklar, STK'lar,</p> <p>Kısa açıklama: Bu eylem, Roman vatandaşların sağlık okuryazarlığını artırmayı ve sağlıklı bir davranış değişikliği kazandırmayı amaçlamaktadır. -Birinci faaliyet olarak, eğitim ihtiyacı analizi yapılacak; eğitimlerin içerikleri belirlenecek ve sonrasında halk eğitimleri gerçekleştirilecektir. İl/ilçe sağlık müdürlüklerinde veya toplum sağlığı merkezlerinde(sağlıklı hayat merkezi vd.) çalışan sağlık personeli aracılığıyla başta kadınlar olmak üzere Roman vatandaşlar için eğitimler düzenlenecektir. Bu faaliyetlerin her basamağında Roman STK'lar ile işbirliği gerçekleştirilecektir. Eğitimin içeriğini buluşacı hastalıklar, kronik hastalıklar, hijyen, çevre sağlığı, titun kontrolü, beslenme ve fiziksel aktivite, kadın ve üreme sağlığı, bebek ve çocuk bakımı, hamilelik ve doğum gibi koruyucu sağlık hizmetleri</p>

<p>oluşturacaktır. Ayrıca toplumu sağlıklı beslenme, obezite ve fiziksel aktivite konularında bilgilendirmek ve bilinçlendirmek, sağlıklı beslenme ve düzenli fiziksel aktivite alışkanlığı kazandırmak için destekleyici çevrelerle programlar oluşturulacak ve sağlıklı eşitsizliklerin giderilmesi çalışmaları kapsamında obezite ve fiziksel hareketlilik risk faktörlerine bağlı eşitsizliğin giderilmesi için ilgili paydaşlar ile işbirliği yapılacaktır.</p> <p>-İkinci faaliyet olarak, 10 farklı materyal geliştirilecek/güncellenecek, basılı ve dağıtımı sağlanacaktır. Materyal, eğitimler sırasında ve saha ziyaretlerinde Roman vatandaşlara dağıtılacaktır.</p> <p>-Üçüncü faaliyet olarak saha/hane ziyaretleri gerçekleştirilecektir. Romanların yoğun yaşadığı yerler/evlerdeki yaşam koşulları ve sağlık davranışları yerinde değerlendirilecektir. Tespit edilen sorunlara yönelik çözüm yolları, öneri ve görüşler tüm paydaşlarla birlikte değerlendirilecektir. İl düzeyinde gerçekleştirilecek saha/hane ziyaretleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, yerel yönetimler ve STK işbirliğiyle yapılacaktır.</p>

Eylem/Program:	12. Roman Vatandaşların Tütün ve Madde Bağımlılığıyla Mücadele Kapasitelerinin Geliştirilmesi
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Sağlık Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı
Beklenen fon kaynakları	Genel Bütçe
Kısa tanımı:	Uluslararası Fonlar
	<p>Hedef:</p> <p>Roman vatandaşların tütün ve madde bağımlılığıyla mücadele kapasitelerinin artırılması.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> Roman vatandaşlarımıza yönelik olarak, madde kullanımına geçişte ilk basamak olan tütün ürünleri ve madde bağımlılığıyla mücadele hakkında farkındalık eğitimleri ve toplantılar düzenlenecektir. Roman vatandaşlarımızın hizmet sunucularına erişebilmeleri ve hizmet sunucularının kapasitelerini geliştirmek üzere eğitim ve materyal başta olmak üzere kapasite artışına yönelik faaliyetler düzenlenecektir. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.000 kişiye tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele konusunda eğitim verilecektir. Toplam 500 hizmet sunucusuna tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele konusunda eğitim verilecektir. Tütün ve madde kullandığı tespit edilen Roman vatandaşlarımızın %50'si tedavi hizmetlerine yönlendirilecek ve takipleri yapılacaktır. (2019 - 1000 yararlanıcı ile 100 hizmet sunucusu eğitimi; 2020 - 2000 yararlanıcı ile 200 hizmet sunucusu eğitimi; 2021 - 2000 yararlanıcı ile 200 hizmet sunucusu eğitimi) <p>Yer:</p> <p>Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar:</p> <p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kolluk Kuvvetleri, Yerel Yönetimler, Valilikler, Kaymakamlıklar, STK'lar.</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Bu eylem ile Roman vatandaşlarımızın yoğun yaşadığı illerde tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele kapasitesinin artırılması amaçlanmaktadır.</p> <p>Dezavantajlı gruplarda tütün ve madde bağımlılığı sıklığının toplumun geneline göre yüksek olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Birinci faaliyet olarak, Roman vatandaşlara yönelik ilüti paydaşların da yer aldığı halk eğitimleri ve toplantılar gerçekleştirilecektir. -İkinci faaliyet olarak, Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı yerlerde hizmet sunan başta aile sağlığı merkezinde çalışanlar olmak üzere sağlık çalışanlarının tütün ve madde bağımlılığı ile mücadele kapasitelerinin artırılmasına yönelik eğitim ve toplantılar gerçekleştirilecektir. Ayrıca hizmet sunucusu olan öğretmenler başta olmak üzere diğer hizmet sunucuları ile de eğitim ve toplantılar gerçekleştirilecektir. -Üçüncü faaliyet olarak, tütün ve madde kullandığı tespit edilen Roman vatandaşlarımızın tedavi hizmetlerine yönlendirilecek ve takipleri gerçekleştirilecektir.

Öncelik Alanı: SOSYAL HİZMETLER VE YARDIM

Alanda yapılan araştırma çalışmaları ve gözlemler sonucunda tespit edilen Roman vatandaşların istihdam düzeylerinin düşük olması ve geçici/güvencesiz işlerde çalışıyor olmaları sorunları, yoksulluk riskini kaçınılmaz kılmaktadır. Prim ödeme gücüne sahip olmayan Roman vatandaşlar, genel olarak sosyal sigorta sistemi içinde yer alamamakta ve sosyal hizmet ve yardım sistemi aracılığıyla desteklenmektedir.

Saha çalışmaları Roman vatandaşlarının sosyal yardım programlarına ilişkin başvuru şartları ve süreçleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmalarından dolayı bu hizmetlerden yeterince faydalanamadıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yoksulluk ve sosyal dışlanma nedeniyle ailelerin vatandaşlık hakları, kamu hizmetlerinden yararlanma, çocuk eğitimi ve bakımı ile engelli ve yaşlıların bakımı gibi konularda bilgi ve farkındalık düzeyinin çok düşük olduğu görülmektedir.

Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yoksulluğun var olduğu ve ekonomik imkânların kısıtlı olduğu bilinmektedir. Bu mahallelerde yaşayan Roman vatandaşlar imkânlarının kısıtlı olmasından dolayı sağlığa elverişsiz mekânlarda yaşamaktadırlar. Yıpranmış ve yetersiz fiziksel koşullara sahip bu mekânların durumlarının iyileştirilmesi ihtiyacı söz konusudur.

Roman mahallelerinde kapsamlı sosyal hizmetlere ve sosyal danışmanlık programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

STRATEJİK AMAÇ:

Yoksullukla mücadele ve refahın artırılması amacıyla ihtiyaç duyan Roman vatandaşların sosyal hizmet ve yardımlardan etkin bir biçimde faydalanmalarının sağlanması.

STRATEJİK HEDEFLER:

- Roman vatandaşların kamu hizmetlerinden yararlanmasını kolaylaştıracak danışmanlık hizmetleri oluşturulacak ve yaygınlaştırılacaktır.
- Roman vatandaşlar arasında sosyal hizmet ihtiyacı bulunan yaşlı, engelli gibi dezavantajlı grupların sahip oldukları hakları ile kadının güçlenmesi, kadının sosyal statüsüne zarar veren etkenlerle mücadele gibi konularda farkındalık artırılacaktır.

Eylem/Program:	<p>13. Birinci Aşama Eylem Planı Uygulanması Döneminde Geliştirilen Entegre Hizmet Sunum Modeli Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Yaşatılacaktır. Bu Amaçla Oluşturulan SHKB'ler (Sosyal Hizmet Koordinasyon Birimleri) Sayı ve Kapasite-Anlamında Geliştirilecektir.</p> <p>Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)</p> <ul style="list-style-type: none"> Genel Bütçe Uluslararası Fonlar <p>Hedef:</p> <p>Entegre hizmet sunum modelinin yaygınlaştırılması ve Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde Sosyal Hizmet Merkezleri içinde faaliyet gösteren SHKB'lerin sayı ve kapasite bakımından geliştirilmesi.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2020 yılında mevcut SHKB'ler için personel desteği sağlanacaktır. SHKB'lerin mevzuatlarıyla alakalı çalışma yapılacaktır. 2020 ve 2021 yıllarında Romanların yoğun olarak yaşadığı yerlerde SHKB açılması için çalışmalar gerçekleştirilecektir. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> SHKB'ler 2020 yılında yaklaşık 10.000 vatandaşa danışmanlık hizmeti sunacaktır. SHKB'ler 2021 yılında yaklaşık 15.000 vatandaşa danışmanlık hizmeti sunacaktır. Bu eylemin 3 yıl süreyle uygulanmasının ardından, Roman vatandaşlarımızın yaşadığı bölgelerde hizmet veren SHKB'lerin hizmet sunma kapasitesinin %10 artırılması ve hizmetlerden yararlanan dezavantajlı vatandaşların sayısının en az %5 artırılması beklenmektedir. <p>Yer:</p> <p>Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, İSKUR, Yerel Yönetimler ve STK'lar</p> <p>Kısa açıklama:</p> <p>Alanda yapılan çalışmalar ve gözlemler Roman vatandaşların karşılaştığı temel sorunlardan birinin, sosyal yardımlardan nasi faydalanılabileceği, ya da daha açık olarak, başvuru prosedürlerinin, süreçlerinin ve ilgili koşulların neler olduğu konusundaki bilgisizlik olduğunu göstermektedir.</p> <p>Sosyoekonomik statü ve kültürel farklılıklar gibi sosyal etkiler, Roman vatandaşların kamusal ve sosyal hayata katılımını zorlaştırmaktadır. Sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden etkin bir şekilde yararlanamadığımda sosyal uyumun sağlanması da zorlaşmaktadır. Sosyal yardım ve hizmetler hakkındaki farkındalığın artırılması, sosyal yardımın etkinliğini ve diğer kamu hizmetlerine (eğitim ve istihdam gibi) erişimi de olumlu yönde etkileyecektir.</p> <p>Bu nedenle, sosyal hizmetlerin ve yardım danışmanlığı faaliyetlerinin Roman vatandaşların yaşadığı bölgelerde ikamet eden vatandaşlar hedef alınarak tasarlanması, Roman</p>
----------------	--

vatandaşların durumlarının da iyileştirilmesinde etkili bir rol oynayacaktır. Ayrıca, vatandaşların kamu hizmetlerinden nasi yararlanılabileceği konusunda daha fazla bilgi sahibi olması, çocuk bakımı ve eğitimi, engelli haklarının korunması ve yaşlı bakımı gibi hizmetlerin verilmesine olumlu katkıda bulunacaktır.	
--	--

Eylem/Program:	14. Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı Bölgelerde Faaliyet Göstermek Üzere Yeni Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Faaliyete Geçirilecek ve Mevcut SODAM'ların Hizmet Sunum Kapasiteleri Artırılacaktır (Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü)
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Beklenen fon kaynakları	• Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanımı:	Hedef: Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde faaliyet göstermek üzere yeni SODAM'ların faaliyete geçirilmesi ve mevcut SODAM'ların hizmet sunum kapasitelerinin artırılması. Eylemler: • Vatandaşlara yönelik hizmet sunumunu iyileştirmek amacıyla SODAM personeli için hizmet sunumuna yönelik ve kişisel kapasite geliştirme faaliyetleri organize edilecektir; • Yeni SODAM'lar açılacaktır. Beklenen sonuçlar: • Geçtiğimiz dönemde kurulmuş olan 27 SODAM'ın kapasitesi artırılarak hizmet sunum kapasitesi geliştirilecektir. • 2020'da 10 yeni SODAM açılacaktır. • 2021'de 15 yeni SODAM açılacaktır. • Bu eylemin 3 yıl süreyle uygulamasının ardından, Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bölgelerde hizmet veren SODAM'ların hizmet sunum kapasitesinin %20 oranında artırılması ve dezavantajlı Roman vatandaşlarımızın sosyal hizmetlerden yararlanma kapasitesinin en az %10 oranında artması beklenmektedir. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, İŞKUR, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yerel Yönetimler ve STK'lar Kısa açıklama: Çanakale, Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ gibi Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde hizmet veren mevcut SODAM ana hedefleri, özellikle düşük geliri gruplara mensup olan dezavantajlı kadınların sosyal entegrasyonunu sağlamak ve artırmaktır. Her merkez, sportif, mesleki, kültürel ve sosyal gelişim alanlarında çeşitli aktiviteler sunmaktadır. SODAM'ların hizmet sunum kapasitesinin artırılması ve sayıca çoğaltılması, dezavantajlı Roman kadınların mesleki becerilerinin gelişimini, gelir güvenciliğini, sosyal çermelerini vb. destekleyecek ve böylece onların sosyal ve ekonomik gelişiminin hızlanmasına katkıda bulunacaktır.

25

Eylem/Program:	15. Sosyal Hizmet İhtiyacı Bulunan Dezavantajlı Vatandaşların Sahip Oldukları Haklar ile Kadının Güçlenmesi, Kadının Sosyal Statüsüne Zarar Veren Etkenlerle Mücadele Gibi Konularda Bilgilendirici Faaliyetler Yürütülecektir
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü) (Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü) (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü) (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	• Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanımı:	Hedef: Sosyal hizmet ihtiyacı bulunan dezavantajlı vatandaşların sahip oldukları haklar ile kadının güçlenmesi, kadının sosyal statüsüne zarar veren etkenlerle mücadele gibi konularda bilgilendirici faaliyetler yürütülmesi. Eylemler: • Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı illerde uygulanmaya devam edecektir. • Aile eğitimi, evlilik öncesi eğitim ve boşanma danışmanlığı gibi eğitim faaliyetleri Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yürütülmeye devam edecektir. • Dezavantajlı gruplara hizmet veren STK'lara yönelik farkındalık ve kapasite geliştirme toplantıları düzenlenirken Roman vatandaşların katılımı da sağlanmaya çalışılacaktır. • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde kadının güçlenmesi, kadının sosyal statüsüne zarar veren etkenlerle mücadelede ilişkin bilgilendirici faaliyetler düzenlenecektir. Beklenen sonuçlar: • Bu doğrultuda 2019, 2020 ve 2021 yıllarında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde toplam 300.000 kişiye eğitim verilecektir. • Eylemin uygulanması ile Roman vatandaşlarımızın bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri ve bu konulardaki bilinç düzeyleri artırılabilecektir. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): MEB, Sağlık Bakanlığı, Yerel Yönetimler ve STK'lar Kısa açıklama: Roman vatandaşlardan temel kamu hizmetlerinden ve özellikle de sosyal hizmetlerden yeterince faydalanamayanlar, bu durumun olumsuz etkilerini hissetmektedir. Ayrıca bulunan sosyoekonomik statüsü, sosyal hareketlilikteki kısıtlamalar ve kültürel farklılıklar gibi etkenler, Roman vatandaşların kamusal ve sosyal hayata katılmalarını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle sosyal hizmet ihtiyacı bulunan dezavantajlı vatandaşların sahip oldukları haklar ile kadının güçlenmesi, kadının sosyal statüsüne zarar veren etkenlerle mücadele gibi

26

konulara bilgilendirici faaliyetlerin Roman vatandaşların yaşadığı bölgelerde ikamet eden vatandaşlar hedef alınarak tasarlanması, durumlarının iyileştirilmesinde ekili bir rol oynayacaktır. Ayrıca, bu husus çocuk bakımı ve eğitimi, engelli haklarının korunması ve yaşlı bakımı gibi hizmetlerin verimliliğini de arttıracaktır.

Öncelik Alanı: İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Strateji ve Eylem Planının uygulanmasından sorumlu kamu kurum ve kuruluşları temsilcileri ile STK temsilcilerinin bir araya gelerek ve uygulamaları ve öngörülen eylemleri istişare ettiği İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantıları, Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi'nin uygulanması için katılımcı bir yaklaşım geliştirme fırsatı sunmaktadır.

Eylem/Program:	16. İzleme ve Değerlendirme Kurulunun Etkinliğinin Artırılması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	Uluslararası Fonlar
Kısa tanımı:	Hedef: İzleme ve Değerlendirme Kurulunun kapasitesinin artırılması. Eylemler: <ul style="list-style-type: none"> • İzleme ve Değerlendirme Kurulunu daha verimli ve üretken hale getirmek için yeni çalışma yöntemleri ve alt mekanizmalar geliştirilecektir. • Strateji Belgesi ve Eylem Planının uygulamasının yerel düzeyde daha etkin bir şekilde izlenmesi ve değerlendirilebilmesi için yerel mekanizmalar oluşturulacaktır. Beklenen sonuçlar: <ul style="list-style-type: none"> • Daha etkili izleme ve değerlendirme mekanizmaları (merkezi ve yerel düzeyde) ve yöntemleri geliştirilecektir. • İzleme ve Değerlendirme Kurulu daha verimli hale getirilecektir. Paydaşlar: Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesinde yer alan tüm sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile STK'lar
	Kısa açıklama: İzleme ve Değerlendirme Kurulu, 2016 yılında yayınlanan Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesinde hüküm altına alındığı üzere eylem planının izleme ve değerlendirilmesinden sorumlu olan bir organdır ve çalışmalarını Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın koordinasyonu ile yürütmektedir. Kurul tarafından düzenlenen toplantılara; STK temsilcileri, kamu kurumlarının temsilcileri, akademisyenler ve gerektiğinde gözlemciler katılmaktadır. Kurul, 2017'den bu yana her yıl Şubat ayında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın başkanlığı ve koordinasyonu ile toplanmaktadır. Bugüne dek üç toplantı yapılmıştır. Kurulun raporlarına süreçleri ve mekanizmaları bakımından kapasitesinin geliştirilmesi ve STK'lar ile kamu kurumları arasındaki iletişimin güçlendirilmesi izleme ve değerlendirme fonksiyonunun daha etkin gerçekleştirilebilmesi için elzemdir.

Öncelik Alanı: GENEL POLİTİKALAR

Genel Politikalar ile ilgili bölüm, Romanların Türkiye'de karşı karşıya kaldığı genel sorunları ve zorlukları ele alan eylemler ile faaliyetleri kapsamakta, ancak temel politika bileşenlerinin hiçbirine doğrudan kabul etmemekte ya da bunların tümünü etkilememektedir. Strateji belgesi ve eylem planlarında yer alacak eylemlerin daha iyi hazırlanması ve ayrımcılık, önyargılar ile mücadele için sosyal araştırmada ve çeşitli veri toplama araçları büyük önem taşımaktadır.

Eylem/Program:	17. Roman Vatandaşların Sosyo-Ekonomik Durumlarındaki Değişim ve Gelişimlerin Tespit Edilmesi için Yeni Bir Araştırma Yapılacaktır
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
Beklenen fon kaynakları	Genel Bütçe
Kısa tanım:	Hedef: Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki sosyo-ekonomik değişimin ve kültürel özelliklerinin tespit edilmesi. Eylemler: • 2021-2022 yıllarında yeni nitel verilere dayanan bir saha araştırması yapılacaktır. • 2021-2022 yıllarında yeni nicel verilere dayanan bir saha araştırması yapılacaktır. Beklenen sonuçlar: • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerdeki sosyo-ekonomik değişim ve kültürel özellikleri tespit eden veriler elde edilerek nitel ve nicel verilere dayalı rapor hazırlanacaktır. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesinde yer alan tüm sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile STK'lar. Kısa açıklama: Türkiye'deki Roman vatandaşların karşılaştığı sorunların boyutlarına yönelik mevcut veriler hala yeterli değildir. Sosyal politikalar geliştirilmesi sürecinde esas alınması beklenen veriler daha ziyade demografik profiller, sosyoekonomik durum ve kamu hizmeti kullanımına yönelik veriler olmaktadır. Ayrıca bu alana yönelik yapılacak saha araştırması ve analizlerinin, politikaların zamanında ve toplumun değişen koşullarına uyulanması için periyodik olarak tekrarlanması gerekmektedir. Sosyal içtihat politikalarının Roman vatandaşlar üzerindeki etkisini artırmak için söz konusu politikaların verileri esas alınarak oluşturulması ve yasal düzenlemeler ile güçlendirilmesi önem arz etmektedir. Sosyoekonomik profiller ile dezavantajlı bölgelerde yaşayan Roman vatandaşlarındaki değişimler üzerine yapılan araştırmalar, veriyeye dayalı politikaların üretilmesini sağlayacaktır.

Eylem/Program:	18. Roman Vatandaşlara Yönelik Mevcut Önyargıların Azaltılması ve Ortadan Kaldırılması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Beklenen fon kaynakları	• Genel Bütçe • Uluslararası Fonlar
Kısa tanım:	Hedef: Roman vatandaşlara yönelik mevcut önyargıların azaltılması ve ortadan kaldırılması. Eylemler: • Önyargıları ortadan kaldırmak için kapsamlı iletişim stratejileri geliştirmek amacıyla projeler hazırlanacaktır. • 2020 ve 2021 yıllarında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illerde 10.000 kamu personeline ayrımcılıkla mücadele eğitimi verilecektir. • Bu eğitimleri verecek eğiticileri yetiştirmek üzere eğitici eğitimleri tamamlanacaktır. • 2020 ve 2021 yıllarında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı illeri kapsayacak şekilde bu alanda faaliyet gösteren STK'lara yönelik 500 kişinin katılımıyla kapasite artırma ve farkındalık eğitimleri düzenlenecektir. • Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yer alan üniversitelerde ayrımcılıkla mücadele eğitiminin tanıtımı ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Beklenen sonuçlar: • 2019 ve 2020 yıllarında en az 1 proje başvurusu yapılacaktır. • 70 kişiye ayrımcılıkla mücadele konulu eğitici eğitimi verilecektir. • Yaklaşık 10.000 kamu personeli, ayrımcılıkla mücadele eğitim ve atölye çalışmalarına katılacaktır. • Ayrımcılığa karşı etkili bir mücadele için yaklaşık 500 STK temsilcisine eğitim verilecektir. • Toplam 5.000 üniversite öğrencisi ayrımcılıkla mücadele ile ilgili eğitimlere ve atölye çalışmalarına katılacaktır. Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, STK'lar, Sağlık Bakanlığı, İŞKUR, Emniyet Genel Müdürlüğü, TBB ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, TIHEK. Kısa açıklama: Ayrımcılık, ekonomik kalkınma düzeyine veya kültürel özelliklere bakılmaksızın, tüm toplumlarda farklı düzeylerde her yerde karşılaşılabilen bir sorundur. Ayrımcılık, sadece buna maruz kalan bireylerin veya grupların değil, tüm toplumun sorunudur. Roman vatandaşlara yönelik birtakım önyargıların var olduğu bilinmektedir. Bu önyargılara ve ayrımcılık algısı ile mücadele edilebilmesi için farkındalık artırıcı faaliyetler gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Eylem/Program:	19. Roman Sivil Toplum Kuruluşları ve İlgili Paydaşlarla Yerel Düzeyde Çalışmalar Yapılması
Sorumlu Kurum ya da Sektör/Birim/Daire	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Beklenen fon kaynakları	Genel Bütçe
Kısa tanım:	<p>Hedef:</p> <p>Roman sivil toplum kuruluşları ve ilgili paydaşlarla yerel düzeyde çalışmalar yapılması.</p> <p>Eylemler:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2020 yılında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı 7 farklı ilde STK'ların ve ilgili kuruluşların katılımıyla yerel izleme ve değerlendirme çalışmaları düzenlenecektir. • 2021 yılında Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı 12 farklı ilde daha STK'ların ve ilgili kuruluşların katılımıyla yerel izleme ve değerlendirme çalışmaları düzenlenecektir. <p>Beklenen sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2020 ve 2021 yıllarında Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı tüm illerde çalışmaları gerçekleştirilecek ve yereldeki mekanizmalar güçlendirilecektir. <p>Yer: Roman Vatandaşların Yoğun Olarak Yaşadığı İller</p> <p>Paydaşlar (İlgili Kurum ve Kuruluşlar): Milli Eğitim Bakanlığı, Üniversiteler, STK'lar, Sağlık Bakanlığı, İŞKUR, Emniyet Genel Müdürlüğü, TBB, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı, TIHEK.</p> <p>Kısa açıklama: Toplumsal önyargılarla ve ayrımcılık algısı ile mücadele edilebilmesi için bu durumun varlığının bilincine varılması ve farkındalık artırıcı faaliyetler gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Yerel düzeyde gerçekleştirilecek kamu ve sivil toplum katılım sağlayacağı çalışmaları bu amaç doğrultusunda önemli katkı verebileceği düşünülmektedir.</p>